

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет (інститут) географічний

Кафедра економічної та соціальної географії

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ

(назва дисципліни)

підготовки бакалавра

(назва освітнього рівня)

спеціальності 106 Географія

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Економічна та соціальна географія

(назва освітньо-професійної, освітньо-наукової / освітньо-творчої програм)

Силабус навчальної дисципліни «УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ» підготовки бакалавр, галузі знань 10 Природничі науки, спеціальності 106 Географія, за освітньою програмою Географія.

Розробник: Потапова А. Г., доцент кафедри економічної та соціальної географії, кандидат географічних наук, доцент

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії

протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.

В. о. завідувача кафедри: _____

Погребський Т. Г.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 10 Природничі науки Спеціальність: 106 Географія Освітньо-професійна програма (спеціалізація): Географія Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання – 4
		Семестр – 8-ий
		Лекції – 26 год.
		Практичні (семінарські) – 26 год.
		Самостійна робота – 88 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації – 10 год.
	Форма контролю: <u>екзамен</u>	
Мова навчання		українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач	Потапова Алла Геннадіївна
Науковий ступінь	Кандидат географічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри економічної та соціальної географії
Профайл	https://wiki.vnu.edu.ua/wiki/Потапова_Алла_Геннадіївна
Телефон	+380503783394
e-mail	potapova.alla@vnu.edu.ua
Консультації	Очні консультації: 2 академічні години кожен вівторок 15.00–16.00, аудиторія С-607А

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Анотація курсу

Дисципліна «Управління розвитком регіону» є складовим елементом багатогранного блоку професійної підготовки майбутніх фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 10 Природничі науки, спеціальності 106 Географія, освітньо-професійної програми Географія.

Дисципліна ґрунтується на системному підході до ефективної взаємодії усіх елементів розвитку регіону.

Пререквізити

Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння кредитів з теорії та практики: «Фізичної географії України», «Політична географія», «Економічної та соціальної географії України», «Основи соціально-економічного розвитку», «Географії населення з основами демографії», «Основах суспільної географії» тощо.

Постреквізити

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, що здобуваються по завершенню вивчення дисципліни «Управління розвитком регіону»: «Регіональне бізнес-планування», «Регіональна політика», «Просторовий аналіз» тощо.

Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Управління розвитком регіону» є формування у студентів знань про форми і методи державного управління соціально-економічним розвитком регіонів, особливості регіонального менеджменту в умовах різних форм власності. Надати студентам знання про сучасні напрями суспільно-географічних досліджень регіонального розвитку та прогнозування.

Основними **завданнями** дисципліни «Управління розвитком регіону» є:

- ознайомитися із основними поняттями регіонального розвитку;
- набуття практичних навичок з управління регіональним розвитком;
- вивчення особливостей прогнозування регіонального розвитку;
- набуття практичних навичок з визначення в аналізі чинників регіонального розвитку;
- вивчення тенденцій соціально-економічного розвитку регіонів України;
- оволодіння методами та прийомами аналізу регіонального розвитку;
- розвиток здібностей до дослідницької діяльності, самостійності та відповідальності.

Згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційної програми студенти повинні **знати та вміти**: знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук (**P01**); знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ (**P02**); пояснювати особливості організації географічного простору (**P03**); аналізувати географічний потенціал території (**P04**); збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук (**P05**); використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук (**P06**); знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні (**P010**); дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, чесності, професійного кодексу поведінки (**P011**).

Результати навчання (компетентності)

До кінця навчання студенти набудуть такі компетентності:

загальні компетентності:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК-1);
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК-2);
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК-5);
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК-7);
- здатність працювати автономно (ЗК-9);
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК-11);
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК-12).

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства (СК-2);
- здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтної оболонки (СК-4);
- здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання (СК-6);
- знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації (СК-7);
- самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати (СК-8);
- здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності (СК-9).

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції.	Практичні роботи	Самостійна робота	Консультації	Форма контролю */ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні аспекти вивчення розвитку регіону						

Тема 1. Вступ. Об'єкт, предмет та методи управління розвитком регіону	12	2	2	8	-	ДС, РК, ІРС/4
Тема 2. Історичні аспекти еволюції проблем управління регіональним розвитком	17	4	4	8	1	ДС, РК, ІРС/4
Тема 3. Інструменти управління розвитком регіону	13	2	2	8	1	ДС, РК, ІРС/4
Тема 4. Державна стратегія управління місцевим і регіональним розвитком	13	2	2	8	1	ДБ, ІРС/4
Тема 5. Організаційні форми територіального управління	13	2	2	8	1	ДБ, ІРС/4
Модульна контрольна робота 1						Т / 30
Разом за модулем 1	68	12	12	40	4	50
Змістовий модуль 2. Управління та прогнозування розвитку регіону						
Тема 6. Формування регіональних ринків. Міжрегіональна торгівля	13	2	2	8	1	ДС, ІРС/3
Тема 7. Регулювання ринків депресивних регіонів	13	2	2	8	1	ДС, РЗ, ІРС/3
Тема 8. Суспільно-географічне прогнозування розвитку регіону	13	2	2	8	1	ДС, РЗ, ІРС/3
Тема 9. Аналіз та оцінювання розвитку регіону	17	4	4	8	1	ДС, РЗ, ІРС/5
Тема 10. Тенденції соціально-економічного розвитку регіонів	13	2	2	8	1	ДС, РЗ, ІРС/3
Тема 11. Особливості європейського регіоналізму	13	2	2	8	1	ДС, РЗ, ІРС/3
Модульна контрольна робота № 2						Т / 30
Разом за модулем 2	82	14	14	48	6	50
Всього годин / Балів	150	26	26	88	10	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання

Завдання самостійної роботи студентів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані (розкривають тему завдання); не мають логічних і розрахункових помилок.

Виконання самостійної роботи «Визначення і оцінка рівня економічного розвитку регіону».

Перший етап передбачає вибір індивідуального варіанта; написання вступу, який має містити обґрунтування актуальності теми, мету виконання самостійної роботи, а також завдання, вирішення яких сприяє досягненню поставленої мети. Завдання формулюють за розділами роботи: теоретичним, аналітичним і евристичним.

Другий етап. Формування теоретичного розділу роботи (першого розділу). Теоретичний розділ має розкривати зміст основних показників, що характеризують економіку регіону (валовий регіональний продукт; інвестиції в основний капітал; загальний обсяг інноваційних витрат; обсяги реалізованої продукції промисловості; зовнішньоторговельний оборот; середньомісячна номінальна заробітна плата одного найманого працівника), а також допоміжних показників (індекс інфляції та кількість наявного населення). Це має здійснюватися на основі аналізу літературних джерел, що містять теорію з указаних питань регіонального менеджменту. Перший розділ повинен закінчуватися узагальнюючим висновком.

Третій етап. Формування аналітичного розділу (другого розділу). Аналітичний розділ має містити результати розрахунків, що повинні бути отримані за наведеною нижче методикою, і висновок, зроблений за результатами аналітичних розрахунків.

Четвертий етап. Формування евристичного розділу (третього розділу), який повинен містити пропозиції щодо заходів, які мають бути запропоновані за результатами аналізу інтегрального показника. Кожний конкретний захід має бути обґрунтований щодо доцільності його реалізації для забезпечення сталого економічного розвитку регіону. В третьому розділі має бути наведений алгоритм розрахунку та оцінки інтегрального показника.

П'ятий етап. Формування висновків, що узагальнюють інформацію щодо вирішення завдань, які поставлені у вступі.

Методи та форми навчання

Словесні методи: лекція, пояснення, розповідь, бесіда: відбувається з використанням традиційних засобів навчання у поєднанні з засобами ІКТ.

Наочні методи: мультимедійні презентації.

Практичні методи: розв'язування задач з професійно-орієнтованим змістом.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації: дискусії і диспути, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості.

Методи контролю: індивідуальне та фронтальне опитування, дискусія, модульний контроль за допомогою тестування, залік.

Методи самоконтролю: самостійний пошук помилок, уміння самостійно критично оцінювати свої знання, визначати пріоритетні напрямки власного навчального процесу, самоаналіз.

Форми роботи: індивідуальна, групова, фронтальна.

Форми організації навчання: лекційні заняття, практичні заняття, самостійна робота студентів, контрольні заходи.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- не пропускати навчальні заняття, не спізнюватися на них та не займатися сторонніми справами на заняттях;
- чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи;
- виключати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань;
- брати участь у контрольних заходах (поточний, модульний, підсумковий та контроль самостійної роботи).

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- виконувати усі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- списування під час контрольних заходів (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонено;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Самостійно вивчати матеріал пропущеного заняття, за умов не виконання завдань практичних занять відпрацювати їх під керівництвом викладача та захистити у час передбачений графіком консультацій викладача.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до -50 %). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Рейтингову кількість балів здобувача освіти формують бали, отримані за дві модульні контрольні роботи, які проводяться у формі тестування (максимум – 60 балів) та виконання завдань тем змістових модулів (максимум – 40 балів).

До модульної контрольної роботи допускаються здобувачі освіти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу у т.ч. і матеріал самостійно, виконали практичні роботи. Модульний контроль проводиться у вигляді тестування, завдання якого обов'язково включають матеріал, який передбачено до самостійного опрацювання студентами. Тестове завдання кожної модульної контрольної роботи складається з 30 питань. За кожну правильну відповідь

студент отримує 1 бал.

Рейтинг студента з навчальної роботи визначається відповідно до «Положення про організацію контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти...» у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Якщо у підсумку виконання усіх видів навчальної роботи з даної дисципліни студент набирає не менше 75 балів, то вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з навчальної дисципліни. У протилежному випадку, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає іспит. При цьому бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Екзаменаційна оцінка визначається в балах (від 0 до 60) за результатами виконання екзаменаційних завдань.

На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

До іспиту не допускається здобувач вищої освіти, який набрав менше ніж 20 балів за навчальну роботу впродовж семестру, не виконав і не здав усі практичні завдання, не відвідував без поважних причин більшу частину лекцій.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Навчальна дисципліна оцінюється за 100 бальною шкалою. Переведення балів внутрішньої 100 бальної шкали в національну шкалу здійснюється наступним чином:

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Потапова А. Г. Управління розвитком регіону: конспект лекцій. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2018. 153 с.

2. Потапова А. Г. Управління розвитком регіону: практикум. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2017. 100 с.

3. Потапова А. Г., Краснопольська Н. В. Економічний потенціал Волинської області: монографія. Луцьк : Волиньполіграф, 2016. 174 с.

4. Потапова А. Г. Управління розвитком регіону: методичні вказівки до виконання самостійної роботи. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2018. 63 с.

5. Потапова А. Г., Голуб Г. С. Менеджмент регіонального розвитку: практикум. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2016. 45 с.

6. Потапова А. Г. Управління територіально-галузевим розвитком регіону: практикум. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2016. 61 с.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Амосов О. Ю., Мамонова В. В., Куц Ю. О. Регіонально-адміністративний менеджмент: навч. посіб. / за заг. ред. В. В. Мамонової. Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2010. 188 с.
2. Аніщенко В. О. Створення моделі стану соціо-еколого-економічної системи регіону: теоретичні та методологічні аспекти. *Актуальні проблеми економіки*. 2007. № 9. С. 133–144.
3. Барський Ю. М. Соціально орієнтована економіка регіону: теорія, методологія та практика фінансового забезпечення: монографія. Луцьк : СПД Гадяк Жанна Володимирівна, 2012. 512 с.
4. Барський Ю. М., Герасимчук З. В. Соціальна відповідальність влади, бізнесу, громад: колективна монографія: у 2-х т. Д. : НГУ, 2014. Т. 2. 408 с.
5. Баштанник В. Інноваційні механізми державного управління регіональним розвитком. *Державне управління та місцеве самоврядування*. Вип. 4 (45). 2012. С. 87–94.
6. Безверхнюк Т. М. Ресурсне забезпечення регіонального управління: теоретико-методологічні засоби: монографія. Одеса : НАДУ, 2009. 320 с.
7. Белокрылова О. С., Киселева Н. Н., Хубулова В. В. Региональная экономика и управление: проблемы и перспективы : научное издание. М. : Альфа-М; ИНФРА-М, 2011. 268 с.
8. Берегой Т. Досвід регіонального розвитку ЄС та його проєкція на Україну. *Актуальні проблеми державного управління* : зб. наук. праць ОРІДУ. Вип. 2 (26). Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2013. С. 103–107.
9. Берданова О., Вакуленко В. Стратегічне планування місцевого розвитку. Практичний посібник. Швейцарсько-український проєкт «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO. К. : ТОВ «Софія-А». 2012. 88 с.
10. Берданова О., Вакуленко В. Стратегічне планування місцевого розвитку: практичний посібник. К. : ТОВ «Софія-А», 2012. 88 с.
11. Бородіна А. О. Удосконалення державного управління регіональним розвитком з урахуванням зарубіжного досвіду. *Право та управління*. 2012. № 1. С. 103–121.
12. Варналій З. С. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів України в умовах глобалізації. *Економіка ринкових відносин*. 2011. №1 (1). С. 46–55.
13. Варналій З. С., Буркальцева Д. Д., Саєнко О. С. Економічна безпека України: проблеми та пріоритети зміцнення : монографія. К. : Знання України, 2011. 299 с.
14. Гавкалова Н. Л., Аведян Л. Й., Шумська Г. М. Управління регіональним розвитком: проблеми та перспективи: монографія. Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2013. 400 с.
15. Забезпечення регіонального розвитку екологічного суспільства засобом створення системного базису синтезованого капіталу: монографія / За заг. ред. Гавкалової Н. Л. Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 304 с.
16. Занфіров В. А. Державне регулювання соціально-економічної сфери. *Держава та регіони*. 2014. № 2. С. 43–47.

17. Іщук С. О., Кулініч Т. В. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності в регіоні: методичні рекомендації. Львів : НАН України, Інститут регіональних досліджень, 2011. 25 с.
18. Ковальов О. П. Регіональний розвиток: погляд на сто років вперед. *Регіональні перспективи*. № 7–8, 2012. С. 16.
19. Лисенко Ю., Сергеева Л. Структура цілей управління регіоном. *Економіка України*, 2013. № 5. С. 45.
20. Мезенцев К. В. Суспільно-географічне прогнозування регіонального розвитку: монографія. Київ : ВПЦ Київський університет, 2005. 253 с.
21. Миронова Т. Л. Управління розвитком регіону: навч. посіб. Київ : Центр навч. літ., 2006. 328 с.
22. Новікова М. М. Методичні рекомендації до виконання практичних завдань з дисципліни «Регіональний менеджмент» (для студентів денної і заочної форм навчання спеціальності 6.050200 «Менеджмент організацій»). Харків : ХНАМГ, 2007. 31 с.
23. Новікова М. М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Регіональний менеджмент» (для студентів денної і заочної форм навчання спеціальності 6.050200 «Менеджмент організацій»). Харків : ХНАМГ, 2007. 93 с.
24. Петренко Н. О., Кустрич Л. О., Гоменюк М. О. Управління проектами: навчальний посібник. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 244 с.
25. Потапова А. Г., Голуб Г. С. Менеджмент регіонального розвитку: практикум. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2016. 45 с.
26. Потапова А. Г., Гоць О. В. Характеристика інвестиційного потенціалу Волинської області. *Наукові записки СумДПУ імені А. С. Макаренка. Географічні науки*. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. Вип. 6. С. 81–86.
27. Потапова А. Г., Краснопольська Н. В. Економічний потенціал Волинської області: монографія. Луцьк : Волиньполіграф, 2016. 174 с.
28. Потапова А. Г. Управління територіально-галузевим розвитком регіону: практикум. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2016. 61 с.
29. Регіональне управління: підручник / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. К. : НАДУ, 2014. 512 с.
30. Розміщення продуктивних сил України: підручник. / за ред. Є. П. Качана. Київ : Вища шк., 1998. 375 с.
31. Рудь Н. Т. Інноваційний потенціал регіону: нові підходи до оцінки. *Регіональна економіка*. 2011. № 4. С. 140–150.
32. Савченко В. Ф., Мартиненко К. В. Асиметрія іноземного інвестування та її вплив на економічну стійкість регіонів. *Формування ринкової економіки* : зб. наук. праць. Спец. випуск. Регіональний розвиток України: проблеми та перспективи. К. : КНЕУ, 2011. С. 435–443.
33. Сазерленд Дж. Революционный метод управления проектами. М. : Манн, Иванов и Фербер, 2016. 288 с.
34. Саричева Л. В., Кожевников А. В., Рибко В. В. Интегральная оценка развития регионов за совокупностью эколого-социально-экономических показателей

моніторингу. *Індуктивне моделювання складних систем*. 2010. Вип. 2. С. 226–235.

34. Серебрякова Н. А. *Управління регіоном: навчальне видання*. Київ : Центр ін-ту Схід-Захід, 2010. 18 с.

35. Стеченко Д. М. *Управління регіональним розвитком : навч. посібн.* К. : Вища школа, 2009. 223 с.

36. *Управління регіональним розвитком: проблеми та перспективи: монографія / за заг. ред. Н. Л. Гавкалової*. Харків : Вид. ХНЕУ, 2013. 401 с.

37. *Управління регіональним розвитком: навч. посіб. для студентів екон. та екон.-геогр. спец. вищ. навч. закладів / ред. Н. А. Серебрякова*. Київ : Вища шк., 2000. 222, [1] с.

38. Хвесик М. А., Горбач Л. М., Пастушенко П. П. *Розміщення продуктивних сил та регіональна економіка: навч. посіб.* Київ : Кондор, 2005. 344 с.

39. Чужиков В. І. *Глобальна регіоналістика: історія та сучасна методологія: монографія*. Київ : КНЕУ, 2008. 272 с.

40. Шевченко О. В. *Зміни бюджетно-податкового регулювання регіонального розвитку: перші підсумки : аналітична доповідь*. К. : Нац. Ін-т стратегічних досліджень, 2011. 10 с.

41. Шумська Г. М. *Аналіз тенденцій розвитку та галузевої структури господарського комплексу Харківського регіону. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 10–11 травня 2012 р. Х. : ФОП Александрова К. М. ; ВД «ІНЖЕК», 2012. С. 19–21.*

42. Alla Potapova, Taras Pohrebskyi, Gennadii Golub, Svitlana Hlushko. *The scientific potential of Volyn Region (Potencjał naukowy obwodu wołyńskiego; Научный потенциал Волынской области)*. *Acta Geographica Silesiana*. № 15/2 (42). Sosnowiec : InstytutNauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, 2021. С. 27–32.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України // www.rada.gov.ua
2. Державний комітет статистики України // www.ukrstat.gov.ua
3. Інститут аграрної економіки // www.iae.kiev.ua
4. Український агропортал // www.agrobiznes.com.ua
5. Урядовий портал // www.kmu.gov.ua

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Поняття «регіон». Види регіонів.
2. Цілі регіонального управління.
3. Теорії економічного розвитку.
4. Суть географічного детермінізму. Представники напряму.
5. Енвайронменталізм як наукове вчення.
6. Штандортні теорії розміщення.
7. Регіональна наука як напрям зарубіжної теорії розміщення продуктивних сил.
8. Теорія ринків збуту та її представники.
9. Геополітика як напрям теорії економічного розвитку.

10. Принципи управління регіональним розвитком.
11. Суть та особливості регіональної аграрної політики.
12. Обґрунтування потреби прийняття Державної стратегії.
13. Основні напрями вдосконалення системи територіальної організації державної влади і системи місцевого самоврядування.
14. Етапи реалізації Державної стратегії та її нормативно-правове забезпечення.
15. Регіональна політика як визначальна складова частина управління розвитком регіону.
16. Інструменти управління розвитком регіону.
17. Методичні підходи до розробки регіональних галузевих програм.
18. Становлення регіональних ринкових відносин.
19. Економічне районування регіональних ринків та їх типізація.
20. Формування інфраструктури регіональних ринків і механізму їх регулювання.
21. Управління міжрегіональною торгівлею.
22. Депресивні території. Групи депресивних територій.
23. Підходи до класифікації проблемних регіонів.
24. Заходи державного стимулювання розвитку депресивних територій.
25. Управління розвитком депресивних територій.
26. Програма подолання стану депресивності територій.
27. Основні засади прогнозування і програмування соціально-економічного розвитку.
28. Методи та види регіонального прогнозування і програмування.
29. Структура і порядок розробки регіональних прогнозів та програм.
30. Система показників прогнозних та програмних документів.
31. Теоретичні основи проведення економічного аналізу регіонального розвитку.
32. Загальноекономічні показники розвитку регіону та їх аналіз.
33. Динаміка і структура суспільного виробництва регіону та її аналіз.
34. Динамічні якості регіону.
35. Галузева структура регіону та її аналіз.
36. Аналіз структури економіки регіонів за класифікацією видів економічної діяльності.
37. Загальні засади формування та регулювання ринку продовольчої продукції і сировини.
38. Основні принципи функціонування продовольчого ринку.
39. Особливості формування і функціонування продовольчого ринку України.
40. Диспропорційний характер регіонального розвитку.
41. Групи проблем, пов'язані з існуванням міжрегіональної диференціації.
42. Етапи соціально-економічного розвитку регіонів України.
43. Основні показники соціально-економічного розвитку України.
44. Заходи подолання соціально-економічних диспропорцій регіону.
45. Регіональна соціально-економічна дезінтеграція.

46. Поняття «Єврорегін». Єврорегіони України.
47. Пріоритети регіональної політики Євросоюзу.
48. Цілі регіональної політики ЄС.
49. Інститути, що забезпечують регіональний розвиток.
50. Види й принципи регіонального аналізу.
51. Методика аналізу основних показників, що характеризують економіку регіону.
52. Зміст аналізу економічного регіонального розвитку.
53. Ресурсне забезпечення регіональним управлінням.
54. Регіональні фінансові ресурси.
55. Місцеві бюджети.
56. Економічний розвиток регіону.
57. Показники, які характеризують економічний розвиток регіону.
58. Структура стратегії економічного і соціального розвитку регіону.